

Výukové programy

Definice výukového programu

- 1. S akcentem na obsahový efekt - systém pečlivě vybraných a promyšleně uspořádaných témat, která by měla být předmětem vyučování a učení.
 - 2. S akcentem na cílový aspekt - systém hierarchicky uspořádaných, vnitřně konzistentních, dobře vymezených a relativně kontrolovatelných požadavků,
 - k jejichž vyučování a učení má směřovat.
 - 3. S akcentem na regulativní aspekt - systém optimálně spojující vnější řízení a autoregulaci žáka učení tak, aby respektoval zvláštnosti konkrétních žáků, poznatky o učení a strategiích jeho řízení.
 - (Průcha, J. a kol., 1998)
-

Výukový program informace pro studenty 2. ročníku NŠ

- Sestavení výukového programu je jednou z podmínek ke kolokviu z předmětu Praktikum z biologie, geologie a pěstitelství (jarní semestr 2004).
 - Jeho následná realizace a odevzdání „Závěrečného hodnocení VP“ pak podmínkou ke kolokviu z předmětu Aplikovaná biologie (podzimní semestr 2004).
-

Výukový program informace pro studenty 3. ročníku NŠ

- Sestavení výukového programu je jednou z podmínek ke kolokviu z předmětu APLIKOVANÁ BIOLOGIE (jarní semestr 2004).
- Jeho následná realizace a odevzdání „Závěrečného hodnocení VP“ pak podmínkou ke zkoušce z DIDAKTIKY PŘÍRODOVĚDY II (podzimní semestr 2004).

Výukový program

organizace

Výukový program je možné sestavovat pro následující zařízení:

1. Terénní středisko PdF MU v Brně - Kejbaly

- biotopy Kejbal (realizace VP- červen, září 2004)
- VP pro výstavu „Barevný podzim“ (realizace VP říjen 2004)

2. MZM

- Expozice Fauna Moravy (realizace VP - červen, září, říjen, listopad 2004)
-

Tvorba výukového programu

obecné informace

- Na tvorbě a realizaci výukového programu se podílí studenti skupinově (skupinu vždy tvoří studenti 2. a 3. ročníku NŠ). Za jeho sestavení (odbornou i didaktickou správnost) a realizaci tak odpovídá celá skupina.
- Výukový program budou studenti **odevzdávat již v průběhu jarního semestru 2004** (přesný datum je uveden v sylabu) **v tištěné i elektronické podobě.**

Výukový program v MZM

- Jednou z možností, kde vytvářet a následně realizovat výukový program je MZM v Brně - Biskupský dvůr - Expozice FAUNA MORAVY a akvárium sladkovodních ryb.
- Studenti, kteří budou pracovat na tomto výukovém programu, budou mít po dobu tvorby výukového programu (tzn. od března do června 2004) vstup do Biskupského dvora **zdarma**. Vždy při vstupu nahlásí jméno a prokáží se ISIC kartou.
- Veškeré informace o MZM najdete na www.mzm.cz (kontakt, otevírací doba atd.) V MZM se při tvorbě výukového programu můžete obrátit na paní Dr. Janouškovou.

- Při realizaci výukového programu si musíte zajistit třídu (skupinu min. 10-ti žáků), se kterými budete program realizovat. Termíny pro realizaci VP v MZM jsou: červen, září, říjen, listopad 2004. Přesný termín realizace (tzn. datum + čas) je nutné si domluvit s vyučujícím 2 týdny dopředu.
 - Vaše práce s dětmi bude natáčena na video. S tímto materiálem se bude dále pracovat.
-

Výukový program na Kejbalech

- Jednou z možností, kde vytvářet a následně realizovat výukový program je Terénní pracoviště katedry biologie PdF MU v Brně - Bohunicích, Vinohrady 100, tel. 547213708
- Studenti, kteří budou pracovat na tomto výukovém programu, budou mít po dobu tvorby výukového programu vstup volný.
- Pokud si studenti budou plánovat přípravu a realizaci programu v době, kdy na pracovišti neprobíhá výuka, doporučujeme telefonicky si domluvit termín s technickými pracovníky, kteří mají na pracovišti Kejbaly pohyblivou pracovní dobu a službu max. do 18.00 hod.
- Veškeré informace najdete na informační tabuli na Kejbalech (hlavní vstup pro studenty) a v počítači: plocha - složka: informace pro studenty - soubor: výukové programy. Při tvorbě VP se můžete v **konzultačních hodinách** obrátit na Mgr. Hradilovou, ing. Jedličkovou, ing. Křivánkovou, Mgr. Božkovou.
- Pokud sestavujete VP na biotopy Kejbal musíte si pro následnou realizaci zajistit třídu (skupinu min. 10-ti žáků) sami. Termíny pro realizaci VP - biotopy Kejbal jsou: červen, září 2004. Přesný termín realizace (tzn. datum + čas) je nutné si domluvit s vyučujícím 2 týdny dopředu.
- Při realizaci výukového programu na výstavě „Barevný podzim“ zajišťuje třídy ing. Jedličková. Termín pro realizaci je říjen 2004 - termín bude upřesněn.
- Vaše práce s dětmi bude natáčena na video. S tímto materiálem se bude dále pracovat.

Požadavky a metodická doporučení pro

sestavení a realizaci výukového programu

- Při tvorbě VP si můžete zvolit, zda bude Váš VP sestaven pro celou expozici (Expozice Fauna Moravy, výstava „BP“) nebo pouze pro určitá stanoviště. V případě výstavy „BP“ to musí být minimálně tři stanoviště. Pokud zvolíte pouze některá stanoviště předpokládá se, že děti bez plnění úkolů provedete zbylou částí expozice.
- Ve výukovém programu se snažte využívat **mezipředmětové vazby**.
- **Odborná správnost** výukového programu je samozřejmostí.

Při sestavování výukového programu používejte již **vytvořený formulář** z důvodu přehlednosti a případné další publikace.

Formulář obsahuje následující body:

1. Téma VP:

Téma VP volíte podle obsahu VP. Pokuste se neomezovat názvy VP pouze na skupiny zvířat či rostlin (př. Ryby).

2. Místo konání VP:

Zde uveďte stanoviště (část expozice), kde bude Váš VP realizován (př. *stanoviště č.1 - ovoce a zelenina, č.2- dřeviny, expozice ryb.....*). Pokud sestavuje VP na celou expozici uveďte pouze celá expozice.

3. Věk dětí (ročník):

Vyberte si ročník, pro který budete VP sestavovat. Pokud budete realizovat výukový program na konci školního roku tzn. v červnu 2004, je třeba program sestavit na základě probraného učiva v daném ročníku.

Realizace výukového programu v období září - listopad 2004 předpokládá sestavení výukového programu jako opakování předcházejícího ročníku.

4. Doba trvání VP: (90 minut)

Údaj zahrnující dobu, po kterou budete s dětmi pracovat. Do části „Obsah“ zařaďte také časový rozvrh jednotlivých činností (př. did. hra -15 minut apod.)

5. VVC:

Co chcete, co zamýšlíte dosáhnout. Cíle formulujte s ohledem na činnosti žáka.

6. Klíčové pojmy

Opěrné pojmy - pojmy které by děti měly znát z výuky a které mají sloužit k tvorbě pojmu nových. Nezahlcujte děti novými pojmy !! Používejte spíše pojmy doplňující, které rozšiřují učivo.

7. Organizační formy:

Organizační typ výuky, který bude vhodný jak z hlediska obsahu výukového programu, tak prostor MZM a Kejbal.

8. Metody

Výukový program by měl být pro děti motivační a opakovací. Vyhýbejte se příliš dlouhé metodě výkladu. Používejte metody, které jsou vhodné pro práci v muzeu, na Kejbalech a které zároveň děti baví. Využívejte aktivizující metody - diskusní, didaktické hry, práce s pracovními listy apod. Nezapomínejte na metodu **pozorování**.

Pokud bude ve výukovém programu zařazen test, kvíz, pracovní listy, je povinností uvést autorské řešení.

9. Pomůcky

Do tohoto údaje neuvádějte přírodniny vystavené v MZM - to je samozřejmostí. Do tohoto bodu patří Vámi přinesené a používané pomůcky (př. pracovní listy, pomůcky k didaktické hře apod.).

10. Literatura

Veškerá literatura, ze které jste čerpali při tvorbě výukového programu.

11. Obsah VP

Obsahová část by měla být rozpracována tak, aby byla srozumitelná i čtenáři, který výukový program sestavoval.

Pozn. Proto nestačí ve VP uvést pouze např.nyní bude následovat didaktická hra s názvem: "Lesní zvěř". Je nutné rozepsat provedení hry, pomůcky, časovou dotaci). Stejně tak pokud budete do VP zařazovat rozhovor, je třeba uvést jeho základní strukturu i Vámi očekávané odpovědi.

12. Další aktivity:

- Případné další činnosti vztahující se k Vámi vybranému tématu - pouze návrhy.
- Využití exkurze v jiných předmětech - pouze návrhy.

Tyto náměty můžete v závěru VP nabídnout učitelům, stejně tak jako aktivity, které jste z časových či jiných důvodů nestihli zrealizovat.

13. Závěr VP

Shrnutí a zhodnocení zrealizovaných aktivit.

Nejdůležitější body k tvorbě VP

1. Na tvorbě VP se podílí studenti skupinově. Za tvorbu a realizaci VP tak odpovídá celá skupina.
2. Pro sestavení VP se používá již vytvořený formulář.
3. VP musí být odborně správný.
4. Ke všech materiálům, které slouží k vyplnění (získání odpovědí od žáků) musí být uvedeno autorské řešení.
5. VP se odevzdává již v průběhu jarního semestru 2004 v tištěné i elektronické podobě.

Těšíme se na spolupráci při tvorbě

výukových programů!

- Ing. Helena Jedličková
- Mgr. Lenka Hradilová
- Ing. Dana Křivánková
- Mgr. Jitka Božková